

BIBLIOGRAFIA*

Aguiló, A. : *Notas sobre algunos códices de la Biblioteca provincial y universitaria de Barcelona*. (Anuari de la *Universidad de Barcelona*: 1908-1909, pp. 511-566; 1909-1910, pp. 515-596, amb làmines en colors.)

A pesar de la data que s'indica en el peu d'impremta, l'últim volum d'aquesta publicació va aparèixer a les darreries de l'any passat. Per això en donem compte ara. Se tracta d'unes notes bibliogràfiques i literàries d'alguns codis triats a l'atzar, dels més interessants que posseïx la nostra biblioteca universitària. Tal vegada elles constitueixen el primer pas per a emprendre la publicació del catàleg complet dels seus fons. Perquè, en l'avançat punt en que es troba l'inventari dels nostres antics textos de llengua, començat en 1888 pel Sr. Massó Torrents, que amb tanta constància ha anat seguint-lo, és hora, ja, que les biblioteques catalanes se preparin a fer l'estudi total de llurs manuscrits i a fer l'història de la formació de llurs dipòsits. L'Universitat de Barcelona pot oferir en aquest punt particular interès, perquè el desdirar la procedència de sos manuscrits ens donaria la mida de l'importància de les biblioteques conventuals barcelonines, tant per a l'estudi de la literatura catalana com per a millor conèixer el moviment llatí-teològic a la nostra terra. El treball que ens ocupa no es proposa anar tant enllà. Una dotzena són els codis que s'hi estudien, apart d'un incunable de Virgili (Venècia, Spira, 1470), procedent de l'antiga Universitat de Cervera, i bellament miniaturat i orlat. Entre els llatins, descriu dos manuscrits (Eusebi, *de preparatione evangelica*; Sozomeno, *Cronica*) que pertanyeren al cardenal Margarit, de qui porten les armes. De manuscrit català se'n cita un que conté una versió catalana desconeguda de la regla de Sant Benet (1457) deguda a fra Arnau d'Alfarràs, monjo de Ripoll. També es descriu la traducció del comentari a les obres de Sèneca, que havia pertangut al canonge Desplà. El Sr. Aguiló, mal guiat per en Villanueva, es dona una pena ben inútil per a identificar el Lucas autor de l'original, que, com és ben sabut, no és altre que en Lucas Manelli, bisbe d'Osimo. Igualment se copia algún fragment

* En aquesta secció donarem compte de les publicacions de caràcter bibliogràfic que entrin a la Biblioteca i que en un concepte o altre se referixin a les biblioteques o llibres catalans, així com també de tota mena de publicacions fetes per les nostres biblioteques o les que tinguin per objecte llur història. Havent-hi altres revistes que ja donen ben completa i periòdicament la bibliografia del llibre, creiem més útil donar a la nostra un caràcter delimitat i nacional.

de mostra del conegut *Sumari de Seneca*, d'en Pere Mollà, i es fa novament la descripció del codi de Poblet de la *Crònica* de D. Jaume, tractant, sense afegir res de nou, de la qüestió de la seva autenticitat. En canvi és molt interessant el llarg comentari fet al codi dels *Statuta domus collegii Sanctae Mariae Ilerdae*, en el qual se resumeix l'història d'aquell antic col·legi agregat a l'Universitat de Lleida. El caràcter de vulgarització que semblen voler tenir aquestes notes disculpa algunes observacions ocioses o poc al corrent, que no estarien mai en el llur lloc en un catàleg de manuscrits. Les descripcions dels mateixos se ressenten també de falta de mètode i claredat: les cotes hi han deixat d'ésser indicades molt sovint, l'assenyalament de mil·límetres del format dels manuscrits falta sempre, i, en general, no s'han tingut prou en compte les exigències d'aquesta mena de treballs. Unes precises descripcions dels manuscrits, d'interès per al dret català, de la mateixa biblioteca, que el Sr. Valls Taberner publica en la primera sèrie d'aquestes notes, produeixen molt bona impressió. — R.

BURGER, KONRAD : *Die Drucker und Verleger in Spanien und Portugal von 1501-1536*. Leipzig, Hiersemann, 1913. — X-84 pp. i un retrat.

Cap obra de conjunt existia encara sòbres els llibreters i impressors de la Península en el primer terç del xvi.^è segle, és a dir, en l'època en que la lletra gòtica dominà encara en les estampacions. Això dona especial interès an aquesta bibliografia. Per desgràcia l'autor morí abans de poder donar l'última mà a son treball, que per lo mateix no és definitivament depurat, sinó més aviat un conjunt de notes tretes de les obres més utilitzades de bibliografia espanyola, ordenades alfabèticament per noms d'impressors, o bé de ciutats quan el d'aquells s'ignora. No hi ha, doncs, que demanar en aquest índex descripcions exactes i completes dels llibres, ni tampoc la seguretat que s'hi ha agostat la matèria. L'autor no ha pogut veure directament la major part dels llibres que menciona ni sembla que hagués fet investigacions en les biblioteques catalanes, i en conseqüència les rectificacions vénen al pensament sols en repassant les planes, i acudint al fons Aguiló de la nostra BIBLIOTECA, podríem donar fàcilment una llarga llista d'omissions. No són tampoc escasses les falses transcripcions de títols, sobretot en les obres catalanes. Però així i tot és un llibre d'utilitat innegable per a l'estudi de la nostra impremta cincenista. — R.

ROGENT, E. i DURAN, E. : *Les edicions lulianes de la Biblioteca Universitaria de Barcelona*. Barcelona, L'Avenç, 1913. — 92 pp. (Extret del vol. VI de la revista *Estudis Universitaris Catalans*.)

Els autors han fet una exacta bibliografia de les edicions d'obres lulianes autèntiques o atribuïdes i apòcrifes, així com dels llibres sòbres la vida de R. Lull o la seva filosofia, escrits per sos deixebles, que es guarden en la nostra biblioteca universitària. Han estat l'investigació fins al darrer any del segle xviii, i descriuen uns 90 impresos, que fan d'aquesta biblioteca un dels més abundosos depòsits d'escrits lulístics. El treball que ressenyem és fet amb la major escrupulositat i exactitut, i cada llibre va acompanyat d'una orientadora bibliografia. És, en conjunt, un estudi seriós i ben fet. Que els autors me permetin sols alguna observació. En l'índex separen la *Logica brevis* de la *L. brevis et nova*, que

sembla consideren com dos escrits diferents. En realitat són el mateix llibre. Les edicions d'en P. Posa (Barcelona, 1489) i Badius (París, 1516) que en Rogent-Durán descriuen amb els núm. 3 i 21, reproduïxen el mateix text. La *Logica* impresa a Barcelona per l'Amorós en 1512 (Rogent-Durán, 16) ho és igualment, sols que presenta alguns afegits a la fi d'alguns paràgrafs, que no figuren en les altres edicions. Hauria de fer-se una comparació amb els manuscrits per a veure quin és el text verídic. La part que tracta de les *Falacies* és la més retallada en les impressions de 1489 i 1516. — La *Logica parva* que els autors (pàg. 88) posen entre els llibres autèntics, no és apòcrifa? — Entre les obres d'*Escola luliana* haurien pogut citar el curiosíssim *Liber de lege christiana* d'en Jaume Olesa de Mallorca (València, Jofre, 1515, assenyalat amb la signatura CLXII-2-27), que valdria la pena de reproduir i tot, per sa raresa. — R.

Catálogo de la Biblioteca de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona. Año 1913. Barcelona, López Robert, 1913. — 760 pp. 4.º

L'Acadèmia de Ciències de Barcelona posseeix una biblioteca molt rica, sobretot en publicacions periòdiques d'altres acadèmies i societats estrangeres que tenen establert el canvi amb els seus *Boletín* i *Memorias*. Darrerament el secretari, Sr. D. Artur Bofill i Poch, ha dut coratjosament a terme la forta tasca de publicar-ne un catàleg, classificat per autors i per matèries, que permet formar-se concepte de la valua d'aquesta llibreria i en facilitarà en gran manera la consulta. El catàleg de matèries s'ha disposat segons l'ordre alfabètic de la paraula ringuda com a característica del títol. Tal vegada aquest procediment no sigui el més pràctic per al que cerca orientació en una biblioteca; però així i tot pot prestar bons serveis. — R.

REVISTES

Bibliofilia. Recull d'estudis, observacions, comentaris y notícies sobre llibres en general y sobre qüestions de llengua y literatura catalanes en particular, publicat per R. Miquel y Planas. Barcelona.

Aquesta hermosa publicació, dedicada a l'estudi del llibre en sos aspectes bibliogràfic, literari i artístic, se publica en fascicles trimestrals de quaranta planes, contenint nombroses i excel·lents reproduccions de llibres i rel·ligadures. En la part de text hi veuen la llum estudis bibliogràfics de literatura catalana antiga, textos catalans antics inèdits o poc coneguts de curta extensió, notícies sobre les obres més remarcables dels nostres escriptors contemporanis, etc., etc. Les nombroses il·lustracions en gravat i fototípi que els acompanyen, no deixen absolutament res que desitjar. Sentim no poder donar, per falta d'espai, un resum dels articles més interessants que ha publicat des de la seva aparició en 1911. En el corrent any de 1914 mereixen ésser especialment assenyalats els següents:

Fasc. XIII, janer-març 1914: *L'art del renaixement en la enquadernació catalana del segle XVII* (col. 441-448, amb 8 reproduccions en color). *Bibliografia del «Tirant la Blanc»* (col. 455-461). *Els textos catalans de la «Visió delectable»* (col. 461-463 i dos fototípi).

Fasc. XIV, abril-juny: *Les «Llegendes de l'altra vida»* (col. 465-506), amb notes bibliogràfiques.

gràfiques de manuscrits i edicions. *La Biblioteca de Catalunya* (col. 507-510). *Ex-libris moderns per J. Triadó* (col. 510, amb 22 il·lustracions en colors). *Bibliografia del «Pierres de Provença» en català* (col. 516-518). *Més encuadernacions mudeixars* (col. 518-519, amb 7 fototípies en color).

Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona, VII, 1914.

MAS, J.: *Notes sobre antics il·luminadors a Catalunya* (p. 280-283). Extractes de documents de l'arxiu de la Catedral de Barcelona: van des de l'any 1384 fins al 1593.

Estudis Universitaris Catalans, VII, 1913.

P. PUJOL I TUBAU: *De la cultura catalana mig-oval: Una biblioteca dels temps romànics* (pàg. 1-6). Notícies tretes de l'arxiu de la Seu d'Urgell sobre adquisicions de llibres en el bisbat en els segles XII, acompanyant la reproducció d'un inventari de la biblioteca de la Seu en l'any 1147, fins avui desconegut i de molt gran interès pel gran nombre d'obres d'autors clàssics que s'hi mencionen.

Museum, Barcelona, 1913.

GUDIOL, J.: *Encuadernaciones de Vich* (p. 240-250, amb 11 harmoses reproduccions). Entre les més interessants d'aquestes relligadures, estotjades al Museu Episcopal de Vich, s'ha de citar una del XIIIes segle, la data de la qual pot fixar-se quasi exactament cap a l'any 1250.